

6.10.2025

Lausunto oikeusministeriölle tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

HEL 2025-013347 T 03 00 00

VN/9885/2025

Kansliapäällikkö antaa oikeusministeriölle seuraavan lausunnon tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön.

Taustaa

Helsingin kaupunki antoi 29.8.2024 lausunnon koskien tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen koordinaatioryhmän väliraporttia ja 22.1.2025 lausunnon arviomuistioon viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Tässä lausunnossa Helsingin kaupunki antaa näkemyksensä tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön. Lausunnon valmistelua varten lainsäädäntöön ehdotettavista muutoksista on pyydetty huomioita toimialoilta, liikelaitoksista sekä kaupunginkanslian osastoilta.

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Helsingin kaupunki kannattaa tietosuojalain 4 §:n täsmentämistä. Tietosuojalain 4.1 §:n 2 kohta on koettu haastavaksi soveltaa käytännössä, sillä säännöksen nykyiset perustelut ovat epäselviä (viittaus lain

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

6.10.2025

3.2 §:ään) ja hyvin suppeita tuoden esille vain yhden tyyppitapauksen mahdollisesta tilanteesta, jossa säännöksen soveltaminen tulisi kyseen (”viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävä”). Kuten säännöksen nykyisistä perusteluista käy ilmi, ei kansallisessa toimeenpanossa ole toistaiseksi käytetty EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679, ”tietosuoja-asetus”) 6 artiklan 4 kohdan suomaa kansallista liikkumavaraa: määrittää ja täsmentää ne tehtävät ja tarkoitukset, joiden osalta tietojen jatkokäyttö olisi yhteensopivaa ja laillista.

Yleistä etua koskevan käsittelyperusteen eroa lakisääteisen velvoitteen ja oikeutetun edun käsittelyperusteisiin nähden ei toistaiseksi ole kyetty riittävässä määrin viranomais- tai oikeuskäytännössä selkiyttämään, vaikka käsittelyperusteista vallitsee laajasti oikeudellista epävarmuutta. Suomen tietosuojaviranomainen on pitkään suhtautunut pidättyvästi kansallisten tulkintakannanottojen julkaisuun tietosuoja-asetuksen kontekstissa ja tulkintaa tukevaa oikeuskäytäntöäkin on alkanut vasta hiltaintain muotoutua (KHO:2025:29).

Oikeutetun edun käsittelyperusteen valintaa julkisen sektorin kontekstissa hankaloittaa 4.1 §:n 2 kohdan perusteluiden niukkuus. Perusteluissa on käytännössä toistettu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa mainittu (”ei kuitenkaan sovelleta tietojenkäsittelyyn, jota viranomaiset suorittavat tehtäviensä yhteydessä”) ja tulkintaa on hankaloittanut myös tietosuoja-asetuksen toimeenpanon muu taustamateriaali, jossa tulkinta on tätäkin tiukempi (Oikeusministeriön täytäntöönpanotyöryhmän eli nk. TATTI-työryhmän mietintö 35/2017, ”rekisterinpitäjän oikeutettu etu voi toimia julkisen sektorin suorittaman käsittelyn oikeusperusteena.”). Tästä on näin ollen saattanut syntyä käsitys, ettei käsittelyperuste soveltuisi lainkaan julkisen sektorin kontekstiin, mikä näyttäisi olevan ristiriidassa myöhemmin Euroopan tietosuojaneuvoston käsittelyperustetta koskevaan suositukseen (1/2024) ja muiden EU-maiden tietosuojavaltuutettujen, muun muassa Ranskan tietosuojaviranomaisen antamaan ohjeistukseen (ks. [Comment choisir la base légale d'un traitement ? Cas pratiques avec certains traitements mis en œuvre par la CNIL | CNIL](#)) nähden. Julkisen sektorin toiminnan kannalta olisi myös tarpeellista, että lainsäätäjä ottaisi kantaa oikeutetun edun käytön soveltuvuuteen kuntakonsernin sisäisissä siirroissa ja luovutuksissa.

Kaupunki katsoo, että yleistä etua koskevan käsittelyperusteen soveltuvuudesta tulisi säätää riittävän tarkkarajaisesti ja täsmällisesti sovelta-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

6.10.2025

misongelmien välttämiseksi. Käsittelyperusteiden valintaa julkisen sektorin kontekstissa tulisi helpottaa ottamalla tietosuojalain perusteluisa nykyistä täsmällisemmin kantaa niihin käytännön tilanteisiin, joihin kunkin käsittelyperuste tyypillisesti soveltuu. Yleisen edun käsittelyperusteen soveltuvuuden voisi kuntakontekstissa kytkeä niihin käsittelytoimiin, joiden osalta kyse olisi kunnan itselleen yleisen toimialansa puitteissa ottamista tehtävistä.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä toiminnan digitalisaation edistämistä, johon myös valtionhallinnon suunnalta vahvasti kannustetaan. Julkisen sektorin digitalisaatiota edistäisi, jos lainsäätäjät käyttäisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan suomaa kansallista liikkumavaraa ja tarkemmin säätäisi yleistä etua koskevan käsittelyperusteen osalta mitkä käytötarkoitukset se katsoisi alkuperäisen tarkoituksen kanssa lähtökohtaisesti yhteensopiviksi. Tilanne on tältä osin tällä hetkellä epätydyttävä muun muassa palveluprosessien automatisoinnin, IT-järjestelmien toimintavarmuuden takaamisen sekä palvelujen kehittämisen osalta, joka voi hidastaa digitaalisten palvelujen käyttöönottoa ja sujuvampia asiakasprosesseja julkisella sektorilla.

Mitä julkiseen hallintotehtävään tulee, on voimassa olevan lain sanamuodon perusteella ollut epäselvää, onko henkilötietojen käsittely viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi tarkoituksellisesti suljettu pois kansallisen sääntelyliikkumavaran perusteella tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan perustuvassa käsittelyssä. Kaupunki kannattaa ehdotettua sanamuotoa, mikä vastaisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan kirjausta.

Kaupunki kannattaa sitä, että myös yhteisöt, säätiöt ja yksityiset henkilöt voisivat käsitellä henkilötietoja tietosuojalain 4 §:n perusteella niiden hoitaessa lailla tai lain nojalla annettua julkista hallintotehtävää. Helsingin kaupunkikonserniin kuuluu 76 tytäryhteisöä, joista kahdeksan toimii markkinaehtoisesti. Yhteisömuodolla pyritään takaamaan toiminnan hallinnoinnin ketteryys sekä toiminnallinen ja taloudellinen läpinäkyvyys, mutta yhteisöjen toimintaan ei usein liity varsinaista yleisen edun mukaista tarkoitusta.

Julkista hallintotehtävää ei voimassa olevassa lainsäädännössä ole määritelty ja se tulisi lainsäädännössä määritellä ehdotettua uutta tietosuojalain 4.2 §:ää täsmällisemmin. Säännökset ehdotetut perustelut, jossa toistetaan nykyinen, lähinnä perustuslakivaliokunnan lausunto-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

6.10.2025

käytännössä muotoutunut julkisen hallintotehtävän arviointimenetelmä on käytännön toimijoiden kannalta epäkäytännöllinen. Lain soveltajien oikeusturvan ja asiakkaiden henkilötietojen suojan kannalta olisi tärkeää, että julkisia hallintotehtäviä sisältävät tehtävät olisivat yksiselitteisesti arvioitavissa eikä tehtävän luonteen määrittely jäisi oikeuskäytännön varaan. Tietosuojalakiin tulisi siten sisällyttää yksiselitteinen julkisen hallintotehtävän määritelmä tai laissa tulisi määrittää ainakin esimerkinomaisesti ne julkiset hallintotehtävät, joihin lakia sovelletaan.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi tietosuojalain 6.1 §:n 2 kohtaa on tarkoitus muuttaa siten, että henkilötietojen käsittelyn tulisi olla välttämätöntä välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetyn tärkeää yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi. Kaupunki katsoo, että ehdotettu muutos rajoittaisi viranomaisen mahdollisuutta käsitellä erityisiä henkilötietoja verrattuna voimassa olevaan lainsäädäntöön, kun tietojen käsittely liittyy laissa säädettyyn tehtävään, mutta tietojen käsittelystä ei nimenomaisesti säädetä laissa. Kaupunki katsoo, että sääntelyssä olisi hyvä säilyttää voimassa olevan lainsäädännön hieman laajempi viranomaisen harkintavalta.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Yleiset kommentit:

Kaupunki toteaa, että henkilötietojen käsittelyä sosiaali- ja terveydenhuollossa täsmennetään ja täydennetään kansallisesti tietosuoja-asetuksen sääntelyliikkumavaran nojalla säädetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetulla lailla. Näin ollen ehdotetut tietosuojalain muutokset eivät kaupungin näkemyksen mukaan merkittävästi vaikuttaisi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn.

6.10.2025

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Yleiset kommentit:

Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Muut kommentit

Yleiset kommentit:

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, että tietosuojalakiin ja muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön esitetyt muutokset saattavat aiheuttaa hallinnonalan viranomaisille ja julkisia hallinto-tehtäviä hoitaville organisaatioille vähäisiä hallinnollisia kuluja. Lisäksi tietosuojalain 4 §:ään ehdotettavien muutosten arvioidaan parantavan myös viranomaisten ja julkista hallintotehtäviä hoitavien yksityisten tahojen oikeusvarmuutta.

Kaupunki katsoo, että esitetyillä muutoksilla voi olla yksityisyyden suo-jaa parantavia vaikutuksia sekä antavan viranomaiselle nykyistä enem-män toimintamahdollisuuksia, eikä se tunnista poikkeavuuksia organi-saatioturvallisuuteen voimassa olevaan lainsäädäntöön liittyen.

Toisaalta kaupunki kehottaa huomioimaan esitysten tarkennuksia kos-kevat huomiot. Muutoin riskinä voi olla, että tulkintaepäselvyydet enti-sestään lisääntyvät. Kaupunki myös katsoo, että esitettyjen muutosten vaikutuksia niistä aiheutuviin hallinnollisiin kustannuksiin tulisi arvioida esitettyä täsmällisemmin.

Lausuntopyyntö

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esi-tykseksi eduskunnalle tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietosuojalakia, asunto-osakeyh-tiölakia, eläintenpitokieltorekisteristä annettua lakia, haastemieslakia, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettua lakia, liiketoiminta-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

6.10.2025

kiellosta annettua lakia, rikosrekisterilakia, säätiölakia, yhdistyslakia, yrityskiinnityslakia ja velkajärjestelyrekisteristä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön, ottaen huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja yleisen tietosuoja-asetuksen salilima liikkumavara. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on ennen muuta edistää tiedon liikkuvuutta sekä julkisten palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Lisätiedot

Greta Hämäläinen, johtava juristi
puhelin: 09 310 37921, greta.hamalainen@hel.fi

Liitteet

- [Lausuntopyyntö 29.8.2025](#)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

6.10.2025

Jukka-Pekka Ujula
kansliapäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6